

myndige, hvis de indgår ægteskab. Efter de gældende regler i myndighedslovens § 1, stk. 1, og § 6 er gifte unge under 18 år ikke under forældremyndighed, men umyndige i økonomisk henseende, indtil de fylder 18 år. I disse tilfælde er den hidtidige indehaver af forældremyndigheden – og begge forældre, hvis de har haft fælles forældremyndighed – værge.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det i de fleste tilfælde er rimeligt og forsvarligt, at unge under 18 år, som på grund af ægteskab ikke længere er under forældremyndighed, også med hensyn til økonomiske forhold kan handle på egen hånd. Det bemærkes i den forbindelse, at indgåelsen af ægteskab for unge under 18 år kræver tilladelse fra statsamtet, jf. ægteskabslovens § 1, og fra forældrene, medmindre statsamtet finder, at der ikke er rimelig grund til forældrenes nægtelse, jf. ægteskabslovens § 2 og § 4.

Justitsministeriet har dog fundet, at der kan være tilfælde, hvor det af hensyn til den unge er betænkeligt, at denne selv får rådighed over sine økonomiske forhold ved indgåelsen af ægteskab. Det vil f.eks. gælde, hvis den unge har en meget stor formue, som det vil være vanskeligt for denne at bestyre, og hvor heller ikke ægtefællen anses for at kunne medvirke til en forsvarlig administration. Hvis det i en sådan situation alligevel er rimeligt at tillade ægteskabet – f.eks. fordi parret har eller venter barn – bør det ikke være den unges formueforhold, der forhindrer ægteskabet.

Det foreslås derfor, at statsamtet ved afgørelsen om at tillade ægteskabet kan beslutte, at den unge fortsat skal være under værgemål indtil sit fyldte 18. år. En regel herom foreslås indsat i ægteskabslovens § 1, jf. § 8, nr. 1, i det samtidigt fremsatte forslag om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven), og værgemålslovens § 1, stk. 1, foreslås formuleret i overensstemmelse hermed.

Bestemmelsen forventes kun at få begrænset betydning.

Antallet af unge under 18 år, der indgår ægteskab, er i øvrigt meget begrænset og udgjorde i 1990 74, i 1991 101, i 1992 85 og i 1993 75 personer.

11.2.2. Selverhverv, gaver og friarv.

Efter de gældende regler i myndighedslovens § 39 og § 40 kan forældremyndighedens indehaver fratage den mindreårige rådigheden over selverhvervede midler og midler, der er modtaget som arv eller gave til egen rådighed, hvis det skønnes, at den mindreåriges tarv kræver det. Afgørelsen herom træffes af forældremyndighedensindehaveren på egen hånd ved, at denne tager midlerne i sin varetægt. Er den mindreårige gift, skal værgen dog have statsamtets samtykke hertil.

Udvalget har foreslået, at bestemmelserne i myndighedslovens § 39 og § 40 opretholdes, dog således at den mindreåriges værge, som typisk vil være forældremyndighedens indehaver, kun kan træffe afgø-

relse om at fratage den mindreårige rådigheden over midler erhvervet ved eget arbejde efter det fyldte 15. år samt øvrige midler, hvorover den mindreårige selv kan råde, med godkendelse fra statsamtet.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets forslag, som derfor er medtaget uændret i lovforslagets § 42. Det bemærkes i den forbindelse, at konsekvensen af, at en ung i alderen 15 til 18 år har midler til egen rådighed, som han eller hun frit kan disponere over, også bør være, at disse midler ikke uden videre kan fratages den mindreårige, selv om værgen måske ikke er enig i de dispositioner, som den unge foretager. Dette vil også medvirke til at styrke principperne om, at større børn og unge skal deltage i beslutninger om deres egne personlige og økonomiske forhold.

Det bemærkes dog, at de 15–18-åriges råden over selverhvervede midler i et vist omfang vil være begrænset af forældremyndighedensindehaverens adgang til at træffe afgørelse om den mindreåriges personlige forhold. Der vil således f.eks. ikke være noget i vejen for, at en 16-årig for penge, som den pågældende selv har tjent efter det fyldte 15. år, køber en rejse. Forældrene vil dog som indehavere af forældremyndigheden over den unge kunne modsætte sig, at rejsen gennemføres, f.eks. hvis de finder, at den unge ikke er tilstrækkelig moden til at rejse alene, eller hvis den unge herved vil forsømme skolegang eller lignende, som forældrene kan træffe bestemmelse om.

Det vil formentlig kun sjældent forekomme, at statsamtet skal træffe afgørelse efter denne bestemmelse, bl.a. fordi den ikke vil omfatte tilfælde, hvor en ung mellem 15 og 18 år selv træffer aftale med sine forældre om, at de skal administrere de penge, som den mindreårige selv kan disponere over.

Bestemmelsen om rådighed over midler, der er tjent af den mindreårige ved eget arbejde, har en vis sammenhæng med de gældende bestemmelser i myndighedslovens § 35 og § 36 om den mindreåriges adgang til at selv at indgå aftaler om tjeneste eller andet personligt arbejde. Udvalget har drøftet disse regler og overvejet, om der burde foreslås en begrænset modernisering, men er afstået herfra, bl.a. fordi reglerne ikke foreslås overført til værgemålsloven. Det tilføjes, at reglerne i § 35 og § 36 er medtaget i forslaget til en ny lov om forældremyndighed og samvær (L 176).

11.2.3. Selvstændig næring

Efter den gældende regel i myndighedslovens § 49 kan værgen med justitsministerens samtykke give en voksen, der er umyndiggjort, tilladelse til på egen hånd at udøve næring. En sådan tilladelse indebærer, at den umyndiggjorte på egen hånd kan indgå retshandler, som falder inden for virksomhedens område, jf. myndighedslovens § 41, stk. 1, og at den umyndiggjorte for lovligt indgåede aftaler hæfter på samme måde som en myndig. Tilladelsen kan tilba-